

KYSTVERKET

Hovedkontoret

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.: Vår ref.: Arkiv nr.: Saksbehandler: Dato:
2019/2378-3 2019:5 Ny forvaltningslov Elisabeth Voldsund 20.11.2019

Høring – NOU 2019: 5 Ny forvaltningslov

Kystverket viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 3. juni 2019 vedrørende NOU: 2019:5 Ny forvaltningslov.

Kystverket utøver myndighet etter blant annet havne- og farvannsloven, og er statlig klageinstans for kommunale vedtak etter loven.

Den foreslåtte loven fremstår som mer oversiktlig og med en bedre språklig utforming enn i dagens lov. Vi har imidlertid noen kommentarer til enkelte bestemmelser som er foreslått.

Kapittel 2: Saksbehandlingstid og foreløpig svar

Forslagets § 17 gjelder saksbehandlingstid og foreløpig svar. Bestemmelsens annet ledd gir forvaltningen to alternativer; enten kan man svare straks eller så kan man vente og svare innen én måned.

I begge tilfellene skal man opplyse om sannsynlig saksbehandlingstid. Svarer man innen én måned må man vise til årsaken til forventet saksbehandlingstid, ettersom man skal gi et foreløpig svar.

Det synes tilstrekkelig å beholde § 17 annet ledd bokstav b, evt. med tillegg om mottak av svar.

Det kan vurderes hvorvidt man kan kreve at forvaltningen straks varsler om mottak. Dette vil i de fleste tilfeller kunne automatiseres og vil gi brukeren anledning til å reagere mht. feilsendt dokument, klagefrist mv.

Kapittel 3: Krav til beslutningen om delegering

Informasjon om hvem som er rett myndighet til å fatte en avgjørelse bør være lett tilgjengelig for allmenheten. Kunngjøring i Norsk Lovtidend sikrer en samlet oversikt over delegasjoner som vil være lett tilgjengelig og det vil være søkbart.

Kystdirektøren

Sentral postadresse:	Kystverket Postboks 1502 6025 ÅLESUND	Telefon:	+47 07847	Internett:	www.kystverket.no
				E-post:	post@kystverket.no
For besøksadresse se	www.kystverket.no	Bankgiro:	7694 05 06766	Org.nr.:	NO 874 783 242

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

Kystverket støtter derfor mindretallets forslag om kunngjøring i Norsk Lovtidend av beslutninger om delegasjon av offentlig myndighet, som fremsatt i merknadene til § 25.

Kapittel 5: Partsinnsyn

Utvalget foreslår at regler om partsinnsyn plasseres i forvaltningsloven og offentleglova. Rett til innsyn for parter reguleres i forslaget § 36. Begrensninger i denne retten er foreslått i ny § 13 a i offentleglova.

Partsinnsyn er en rettighet man har som direkte involvert i forvaltningssaken og gjelder ikke innsyn for allmennheten som sådan. Kystverket mener at reglene om partsinnsyn bør samles i én lov, og anser forvaltningsloven som mest egnet til dette formålet, ettersom det er her de øvrige rettighetene for partene er samlet.

Kapittel 5: Taushetsplikt

Etter forvaltningsloven 1967 § 13 første ledd nr. 2 gjelder taushetsplikten for *«tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår»*. I § 34 i forslag til ny forvaltningslov er det foreslått å endre rekkevidden av taushetsplikten for drifts- eller forretningshemmeligheter.

Forvaltningslovsutvalget skriver på s. 593 at § 34 *«innebærer en viss forenkling av vilkårene»*. Utvalget sikter her til at vilkåret *«konkurransemessig betydning»* fjernes og at betydning av hemmelighold blir det sentrale avgrensningskriteriet, fremfor å være et støttemoment slik som i dag. Årsaken til at *«konkurransemessig betydning»* fjernes er fordi det er dette kriteriet som oppleves som mest problematisk i praksis. Forvaltningslovsutvalget viser i den forbindelse til s. 48 i rapporten *«Innsyn i forvaltningen – Kompetanse, etterspørsel og makt. Evaluering av offentleglova»*, som er utarbeidet av Oxford Research.

Etter Kystverket syn vil ikke endringen medføre noen forenkling av vurderingene som må gjøres. Vurderingen blir etter vår forståelse kun endret fra å knytte seg til om opplysningen er konkurransesensitiv, til å dreie seg om det er grunn til å verne om opplysningen av hensyn til bedriften den gjelder.

Forvaltningslovutvalget har listet opp typer drifts- og forretningshemmeligheter som det kan være grunn til å verne om, men listen er ikke uttømmende og sier heller ingenting om de opplistede opplysningene faktisk er underlagt taushetsplikt. Forvaltningslovutvalget forutsetter at det også her gjøres en vurdering knyttet til hvorvidt opplysningen bør vernes om.

Kystverket mener den foreslåtte ordlyden i § 34 vil medføre en utvidelse av taushetsplikten og gjøre vurderingene ytterligere kompliserte for den enkelte saksbehandler. Det vil være svært krevende å vurdere hvorvidt det er grunn til å verne om enkeltopplysninger. Dersom de foreslåtte endringer blir vedtatt, bør det nærmere innholdet i § 34, samt relevante vurderingsmomenter klargjøres.

Kapittel 7: Underretning om vedtak

Utvalget foreslår at underretning om vedtaket skal opplyse om fremgangsmåten ved klage, men bare dersom «*det kan være aktuelt i saken*», jf. forslaget § 50.

I merknadene til bestemmelsen uttales det at «*klageinstansen må ikke, og bør heller ikke, inkludere opplysninger om fremgangsmåten ved klage.*»

I merknadene til bokstav a står det likevel at informasjon om klagereglene er relevant i alle tilfeller der det er en adgang til å klage til et annet forvaltningsorgan.

I gjeldende lov er det fastslått at man i underretningen om vedtaket skal gi opplysning om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage.

Det bør fortsatt være et krav om at forvaltningen skal opplyse om de overnevnte forhold ved underretning om enkeltvedtak. Det er ikke enkelt for mottakeren å vite hvem som er klageorgan, hvor klagen skal sendes mv. Det er også viktig å få informasjon om at man ikke kan påklage vedtaket og hvorfor.

Når det gjelder begrepet «*fremgangsmåten ved klage*», er det mer upresist enn dagens krav til innhold, og bør i alle tilfeller presiseres nærmere.

Kapittel 8: Klageinstansens behandling av klagesaken

Det er et grunnleggende prinsipp i norsk forvaltningsrett at man har mulighet til en toinstansbehandling av saker. Det er en sentral prosessuell rettsikkerhetsgaranti for partene, at avgjørelser kan overprøves av en annen instans enn den som traff det opprinnelige vedtaket.

Den som ønsker å klage har behov for en reell overprøving av alle vedtakets sider, i en lett tilgjengelig prosess. En for omfattende innskrenking i klageinstansens mulighet til å overprøve underinstansens skjønnsutøvelse, er i realiteten en innskrenking av klageretten.

Forslaget som er fremlagt innskrenker statlig klagebehandling av kommunale vedtak ytterligere enn det som allerede er innført, senest ved lovendring i 2017. Klageinstansen nå skal legge «*stor vekt*» på kommunalt selvstyre i vurdering av forvaltningsskjønnet.

På side 394 i NOU 2019:5 Ny forvaltningslov, går man gjennom Grunnlovens § 49 som gjelder kommunalt selvstyre, og viser til at det fremgår uttrykkelig av stortingskomitéens innstilling at bestemmelsen ikke tar sikte på å begrense klageinstansens kompetanse. Likevel konkluderer utvalget med at bestemmelsen ikke legger særlige rettslige bånd på utformingen av nye regler om statlig overprøving.

For å illustrere hvordan innskrenkningen som er foreslått kan virke for brukeren, kan man se på vedtak etter havne- og farvannsloven. Der vil en part kunne få sitt vedtak fra kommunen og en annen fra Kystverket, i hovedsak ut fra geografisk

plassering. Det vil virke vilkårlig og uhensiktsmessig for partene om den ene får full prøving av alle sider av saken, mens den andre bare får overprøvd den skjønsmessige vurderingen innenfor visse begrensninger.

Innskrenkingene som foreslått er etter vår mening for omfattende og mindretallet Backer og Sollie støttes. Deres forslag gir statlig klageinstans den nødvendige handlefrihet til å foreta en reell faglig overprøving av vedtakene, der dette er nødvendig.

Kapittel 8: Sakskostnader

Vurdering av sakskostnader er et vanskelig spørsmål etter dagens rettsstilstand og kan virke vilkårlig ettersom det er store ulikheter mellom pris og timeforbruk.

For å forenkle saksbehandlingen og sikre likhet for brukerne bør man vurdere om man kan fastsette en standard tidsbruk og salærsats. Her kan man se hen til stykkprisforskriften der eksempelvis klagesaker etter folketrygdloven gir rom for 7 ganger den offentlige salærsats. Et slikt system vil sikre forutberegnelighet for den som vil involvere advokater mv. med hensyn til hva som dekkes.

Kapittel 11: Ugyldighet

Det bør klargjøres hvorvidt ugyldighetsvirkningene i § 74 første ledd også skal gjelde for «*andre feil*».

Det bør forklares nærmere hva som ligger i § 74 første ledd «*mangler nødvendig lovhjemmel*», kontra «*andre feil*».

«Mangler nødvendig lovhjemmel» synes å inkludere både personell kompetansemangler (tilblivelsesmangel) og materielle kompetansemangler (innholdsmangler).

Hva som ligger i «*andre feil*» kan med fordel konkretiseres i lovteksten. I merknadene er «*andre feil*» eksemplifisert med uriktig rettsanvendelse, feil ved skjønnsutøvelsen og saksbehandlingsfeil.

Rettsanvendelsesfeil omfatter blant annet tilfeller der man har fattet vedtak fattet uten hjemmel i lov, eller brukt feil lovbestemmelse, samt brudd på lex-superiorprinsippet. Dette synes å falle inn under «*mangler nødvendig lovhjemmel*». Rettsanvendelsesfeil som gjelder tilfeller der man har riktig hjemmel, men tolker den feil, synes å falle inn under «*andre feil*».

Kapittel 14: Forskrifter

Forarbeider til lover er viktige rettskilder. Når det gjelder forskrifter er forarbeider til disse vanskeligere tilgjengelig. Høringsnotat vil ofte gi en del informasjon om hvordan bestemmelsene i en forskrift skal forstås, men det kan være store forskjeller mellom det som har vært til høring og det som blir vedtatt, uten at man får tilgang til vurderingen som er gjort i forkant av vedtagelse.

Kystverket mener det er hensiktsmessig at man vurderer hvordan man kan sikre bedre tilgang på forarbeider til forskrifter.

Med hilsen

Einar Vik Arset
kystdirektør

Sven Martin Tønnessen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:
Samferdselsdepartementet

Postboks 8010 Dep

0030

OSLO